

Skrifter, maatte kunne tilintetgjøres. Der kunde og gives saadanne Omstændigheder, at de omhandlede Skrifter, der kunde blive Gjenstand for Straf, vel ikke indeholdt umiddelbar Opfordring til grove Forbrydelser, men dog vare af den Natur, at de under de daværende Forhold maatte kunne virke dertil, at Staten betog sig alle Midler til at kunne gribe overordentlige Foranstaltninger imod saadanne Skrifter; det turde derfor være særdeles betænkeligt. Det bør og vel mærkes, at, naar Grundloven i den omhandlede Henseende bliver uforandret, er det ikke alene Regjeringen, der er uberettiget til at gribe Forholdsregler imod Tilfælde som de omhandlede; men selve den lovgivende Magt er ube af Stand til at gjøre Andet end maaskee at give nye Straffelove; derimod er den aldeles ikke berettiget til at gribe til saadanne Foranstaltninger, som kunne være aldeles nødvendige under Tilfælde af den omhandlede Bessaffenhed.

Ordføreren: Hvad § 75 om Værnepligten angaaer, saa hører Alt, hvad her er at sige, hen til de Forhandlinger, som allerede tidligere have fundet Sted. Jeg troer, at det Altsammen ligger i en Forblanding af Hærplanen og Værnepligtsloven. Hærplanen hører under Heelstaten, og Værnepligtsloven under hver af de enkelte Statsdele. Man vil faae mange Ulemper, om man ikke vil holde fast derved, som bestandigt har været Tilfældet, saalænge som den nærværende Maade at forsyne Armeen med Soldater paa, har bestaaet, nemlig lige siden 1788, da der har været forskellige Værnepligtslove i de forskellige Landsdele, der, om de endog i væsentlige Puncter have lignet hinanden, saa dog i andre væsentlige Puncter have adskilt sig fra hinanden, og have navnlig ligget under ganske forskellige Lovgivningsmyndigheder. Der har vel været et fælles Redskab for Udførelsen af den Deel af Hærplanen, som gaaer ud paa Tilsynet med Mandskabet i dets Hjem, og for den Deel af Værnepligtsloven, som gaaer ud paa Udskrivning, nemlig de saakaldte General-Lands- og Søfrigscommissariater; men det er en reen Tilfældighed, og jeg vil paastaae, en yderst uheldig Tilfældighed, fra det administrative Synspunct betragtet, som jeg derfor ogsaa haaber vil

blive hævet. Den har været nævnd, at blive hævet; der har herfra været Forslag dertil ved Behandlingen af en anden Lov, et Forslag, som selv den daværende Justitsminister i visse Maader maatte give sit Bifald; men han kunde dog af Hensyn til de Personer, som vare i Embederne, og det Antal Personer, der vilde blive uden Embeder, om man gik ind paa de foreslaaede Forandringer, ikke i det Dieblit gaae ind derpaa. Jeg nævner kun dette i Forbigaaende, for at vise, hvori Uloveereensstemmelsen ligger, at man nemlig forveksler de to Ting, Hærplanen og Værnepligtsloven. Jeg maa endnu kalde i Erindring, at, naar det her er blevet sagt som en Retfærdiggjørelse for den Ansæelse, at Værnepligtsloven maatte være en Heelstatslov, og at det vilde være høist skadeligt og virke nedtrykkende paa Armeen, naar der fandtes samtidigt i een og samme Garnison Soldater, hørende til det samme Monarchie, som tjente under forskellige Vilkaar, saa er dette aldeles ikke holdbart; thi indenfor en Garnisons Grændser findes under de bestaaende Forhold til enhver Tid Soldater, som tjene under 3 til 4 forskellige Vilkaar, og de maae finde sig deri. Der er nemlig dem, som tjene under det Vilkaar, at de i Almindelighed kun ere 16 Maanedes til Tjeneste, der er dem, som tjene under det Vilkaar, at de i Almindelighed ere to Aar til Tjeneste, der er dem, som tjene under det Vilkaar, at de i Almindelighed ere 2½ Aar til Tjeneste, og der er endelig dem, som tjene under det Vilkaar, at de ere 4 Aar til Tjeneste. Kan man bringe Soldaterne til at forlige sig med disse forskellige og saameget afvigende Vilkaar, saa vil man ogsaa kunne komme ud af Resten. Man finder i det Hele taget let Banskkelighederne, naar man trænger til dem, men i det Dieblit derimod, hvor man ønsker at være dem qvit, saa kan man slet ikke see dem. Det har saaledes saa ofte været paa Dmiale her at faae forandret den Udskrivning, hvorved et vist Antal Mandskab skulde holdes i 4 Aar til Tjeneste, og da fandt man, at deri ikke var nogen Banskkelighed, og navnlig ikke den Banskkelighed, at det var en forskjellig Bessatning, som trykkede haardt paa de Individier, den rammede. Man sagde den Gang: Ja, Herregud, det ligger i